

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marți, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la:

Administrațiunea tipografiei arhidiecezane, Sibiu, strada Măcelarilor 47,
și la expedițiunea de inserțiuni Haasenstein & Vogler în Viena, Praga, Budapesta etc. etc.

Correspondențele sînt a se adresa la:

Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 37.
Epistole nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiează.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori
15 cr. rîndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru
fie-care publicare.

Atragem atențiunea on. domni abonați, al căror abonament s'a sfîrșit cu ultima Decembrie 1878 ași înnoi din vreme abonamentul, pentru ca să nu fie espeditura silită a sista sau a întîrzi cu espedirea foiei*). Acei on. dd., cari prenumără de nou, să nu întîrzie, pentru ca editura să se poată orienta cu tipariul esemplarelor.

Prenumeratiune nouă la „Telegraful român”,

care apare de trei ori pe săptămână, deschidem pe anul 1879 cu prețul cel mai moderat, ce se poate vedea în fruntea foiei.

Banii de prenumeratiune se trimit mai cu înlesnire prin asignațiuni postale (Posta utalvány — Post-Anweisung.) Numele prenumărătorului, al comunei unde se află cu domiciliul, și eventual al postei ultime să fie scrise bine, ca să se poată ceti.

Editura „Telegrafului Român” în Sibiu.

*) O înlesnire foarte mare în expedițiune se face prin lipirea unei fîșii de adresă dela abonamentul ultim.

Bilanț politic.

III.

Românii ungureni, și aci înțelegem și pe bănașeni, au trimis în dieta Ungariei bărbați, cari sciură corespunde însufletirii naționale. Afară de Gojdu, care era așa dîcînd ex offo în casa magnaților, erau: Aloisiu Vlad, Ioan Faur, G. Popa, Dr. Aurel Maniu, Ioan Misiciu, Sig. Popoviciu, V. Babesiu, Ios. Pap, Ioan Popoviciu, ș. a. ș. a., cari escelară prin curajul lor național și înțelepciunea lor patriotică.

Adevărata luptă constituțională a reprezentanților români dela dieta Ungariei se începî, după cum dicea un corespondent din Pesta, Vineri în 7 Iunie. Era pe tapet renumita adresă la cuvîntul de tron, prezentată de renumitul deputat Francisc Deak. Începutul îl făcî George Popa, care propuse în desbaterea specială în loc de cuvintele „reprezentanții națiunii maghiare” a se pune în adresă: „reprezentanții popoarelor din Ungaria,” argumentînd, că trebuie a se ține compt și de celelalte popoare nemaghiare din Ungaria, care prin cuvintele textului adresei s'ar vedea ignorate și ignorarea le-ar pricinui mare mîhnire. De altmîntea propunătorul (Popa) argumentează mai departe că nici legea din 1848 art. V, nu vorbește de dieta națională și de deputați naționali, ci de dieta țerii și de deputații popoarelor. Vasile Buteanu spriginind propunerea lui Popa dicea, că „basa cea mai sigură a libertății și a fericirii nu poate fi alta de cît încrederea împrumutată a popoarelor. . . . Ca să fim dără tari, trebuie să câștigăm încrederea celorlalte naționalități. Eu din partemi ve încredințez, că de cum-va interesele Românilor vor fi îndestulate așa precum pretinde timpul și dreptatea naturală, atunci spre înaintarea binelui comun tot Românul e un mur neocupabil.”

Întemplantu-se, ca pe atunci să se ridice la valoare de dogmă politică tesa: că în Ungaria există mai multe naționalități dară una este „națiunea politică,” „a magyar nemzet”, deputatul Vlad dicea: „Scim noi ce e diferența între națiune genetică și națiune politică, și tocma pentru că în limba maghiară nu este altă numire pentru cea genetică și pentru cea politică, naționalitățile nemaghiare totdeauna sînt îngrijate și vîd un pericol pentru sine, cînd vin sub nume de „magyar nemzet” Oratorul chiamă atențiunea casei asupra timpurilor celor grele și face apel cătră dînsa să

nu se înverșuneze asupra Românilor, cînd acestia vin cu cele mai nevinovate pretensiuni.

În decursul desbaterei amintitei adrese Români folosesc toate momentele spre a aduce la valoare vederile lor politice. Așa în ședința din 10 Iunie Sig. Popoviciu la un loc corespondentului, face un amendament, conform căruî dorește a se da expresiune în lege „să nu fie nici o națiune privilegiată.”

Este de însemnat că în decursul acestor discusiuni interesante, de câte ori Români voiau să aducă pe tapet cestiunea naționalităților, tratată foarte vitreg de proiectul lui Deak, se află câte un Sîrb sau câte un Armean, care mîna discusiunea după placul Magiarilor. Așa în ședința din 7 Iunie (1861) fu Sîrbul Iacob Ignatovics și Armeanul Andreiu Vertan, care săriră contra Românilor cu tesa atinsă mai sus. În ședința din 10 Iunie Sîrbul Branovatzky își bătî joc de pretensiunile Românilor, dîcînd, că Sîrbii cari au privelegii și au drept istoric n'ar fi cu cale să stea pe o treaptă cu Români, care nu fac mai mult de 1 milion de suflete!!

La încercările de a paralisa propunerea deputatului român Sig. Popoviciu reflectă deputatul Faur: „Eu țin cestiunea naționalităților de călcăiul lui Achile a situațiunii noastre. După părerea mea dela norocoasa deslegare a acestei cestiuni atîrnă, să nu dîc mai mult, ca să dîcem Europei, amicilor și inamicilor, că noi 15 milioane însuflețiți toți de unul și același interes, sîntem în stare a corespunde chiamării noastre mai bine decît ori care dintre ei. . . . Cred că nimenea în casa aceasta nu se îndoiesce, că cestiunea naționalităților este o cestiune de interes comun, ba de viață. Principiul naționalității este ađi un principiu, cum a fost principiul creștinătății, a religiei și a libertății. Eu și pe acela și pe aceste nu le consider de scop

ci de mijloc spre ajungerea scopului final, mijloc spre cultivarea și fericirea omenimei.

. . . Cine se amăgesce cu aceea, că idea naționalității neteđită încâtva se poate năduși, acela nu cunoaște istoria, care ne învață, că ideile născute de spiritul timpului nu se pot năduși nici ucide. . . ce se atinge de propunerea d-lui Branovatzky, trebuie să reflectez, că cestiunea naționalităților nu voiesc să se rezolveze după nu știu ce drepturi istorice, ci după drepturile neprescriptibile a le omenimei și după perfecta egală îndreptățire. . . .”

În șirul luptătorilor de pe acelea timpuri trebuie la locul acesta să amintim de căldurosul naționalism al dep. Misiciu, Mihali, Dr. A. Maniu cu deosebire însă de curajul, cu care pași Babesiu în ședința dela 11 Iunie și spriginî un amendament colectiv subscris de 9 inși („În privința Ardealului dorim, ca consultările continue și rezultatul să se prezenteze dietei Ungariei.”)

Amendamentul privea cestiunea uniunii, care pe timpurile acelea era trasă la îndoială chiar și în documente publice de stat și era așa dîcînd o cestiune deschisă. Deputatul Babesiu, venind vorba despre dînsa, și-a spus punctul seu de vedere într'un mod care a surprins pe majoritatea maghiară din casa deputaților din Pesta. Dînsul în principiu este pentru uniune, dorește înse ca legea uniunii să fie învîrită de toți pe căți îi privesce. Într'un mod, am dîce, plastic înfățișază situațiunea pregătită de Magiari pentru uniunea Ardealului. Și tot așa de plastic arată, că o cestiune nu trebuie să fie numai legală, dară și dreaptă și apoi se provoacă lamodelurile de prin părțile Temeșoarei, Torontulului, Aradului, Biharei și așa mai departe, care modeluri nu sînt apte de a „însufleți pe Ardeleni pentru uniunea necondiționată, cu atît mai puțin pentru una forțată.”

Memorabilă însă va rămîni în a-

FOIȚA.

Sân-Văsiul lui Nonu diplașul.

(Urmare.)

Și cum se judeca el cu sine despre Păunaș, în drumul seu resare ca din pămînt o babă, ca o năluca.

„Mi-ai răpus fecioru, mi-ai stîns lumina ochilor” strigă baba înverșunată și se repezi cătră bătrînul diplaș.

„Pei satano, făcun-îsfînta cruce” dîse repede diplașul buimăcit și făcîndu-și cruce.

„Ce-ai făcut cu feciorul meu, hingherule? dă-mi feciorul, dă-mi lumina ochilor!” chiuî baba amenințătoare.

„Ce fecior, babă afurisită?”

„Pe Păunașul meu, pe care numai tu l'ai omorît; că ducîndu-l la moarte el striga mereu, că Nonu îi scie nevinovăția, că dacă va veni Nonu, și dacă va spune ce și cum, vor vedea toți, că el nu-i vrednic de moarte.”

La moment Nonu rămase încremenit, vorba îi amuți în gură.

El scia, că muma lui Păunaș murise de patru ani; el însuși fusese la înmormîntarea ei. Și acum ea vine să-și ceară feciorul dela dînsul.

„Ce-ai făcut cu feciorul meu?” strigă baba cîntîi lua capul, și începî a-l blăstîma de se cutremura carnea pe bătrînul Nonu.

Iar Nonu în învălmășala sa bagă mîna în pozunariu, scoate punga sa veche, în carea se aflau bănișorii căpetați și o pune în mîna babei, iar el o apucă la fugă.

Mai eșindu-i sufletul ajunge la bordei, unde după ce împarte merindea între flămînzii sei căseni, istorisesc femeii sale cele întemplate cu Păunaș, și cum muma lui Păunaș eșind din groapă i a ținut calea.

Baba ascultă până la sfîrșit, apoi cu un glas plin de încredere dîse: „Nu te supăra Nonule. Eu știu o farmecă, cu carea voi face ca tu să te întîlnești cu Păunaș. O să l'aduc din ceea lume, cu muma-sa cu tot. Atunci îi poți cînta cînteca și te poți împăca atît cu el, cît și cu muma-sa, carea să vede, că a fost strigoae. . .

Acum te culcă Nonule și lasă pe Eva, să veđi tu cît-is eu de meșteră.”

În sara de Sân-Văsiu, Nonu, diplașul cel vestit, fără să dîcă un cuvînt, ia din mînile Evei un ban de argint, cu care se tăiașe capul unui șerpe în ziua de rusali, și l' bagă în sin; tot asemenea o legătură de farmecătorii, în cari erau aședate aripi de lilac, ochi de dihor, nas de sobol, urechi de miță neagră, peri de lup, unghii de cioară și căți-va peri din barbă popească; apoi o piele de șerpe o înfășură în jurul căciulei. Eva, înțeleapta farmecătoare, cu o tainică tăcere mai puse în mînile soțului ei un butoiăș, în care era incuiat un șoarece prins în sfînta biserică, și vechea diplă soața nedespărțită a bătrînului diplaș.

Cu acest vistier de farmece diplașul Nonu pleacă cu pas greoiu să întîmpine pe Păunaș. . . la biserică, căci în presara de Sân-Văsiu se ține litie.

El își așază butoiășul drept sub clopotniță, apoi șede pe dînsul, ca, după cum îi prorocise Eva, în această stare să i se arete Păunaș.

Oamenii trec unul după altul pe

lîngă Nonu, dar aceștia toți sînt oameni, și toți intră în biserică. Nici unul nu e duch, nici unul nu e Păunaș. Nonu își creapă ochii în patru ca nu cumva să lînșele, că Păunaș trebuia să vină în astă sară și să treacă pe lîngă el. Și cum sta el așa și se înholba la fiecare, deodată vede o femeie cunoscută, carea în mersul ei își făcî privirea roata. Era Anița, frumoasa vîduvă, drăguța lui Păunaș. Nonu uită că lui nu i e iertat să dîcă un cuvînt cătră oameni vii și să-și părăsască scaunul-butoiăș. El sare repede după dînsa, o prinde de haină și i dîce cu grabă: „Anițo! da aici ești?”

„Bine că te află, moș Nonule, hai cu mine!” respunse Anița luînd de braț pe diplașul Nonu.

La o mică depărtare de biserică se afla o sanie. În aceasta sanie Anița aburcă pe Nonu, îl învâlne în nesce strae, îi așterne pe sub picioare, și dîcîndu-i: „să ședi bine moșule”, luă frînele a mîna iar sania începî a sbura peste neaua cea schîrțitoare.

După o fugă nebună ca de 1 oară, caii cu sania se opresc înaintea unei maeriști singuratice.

nalele Românilor ungureni cuvântarea lui Em. Gojdu, rostită în casa magnaților în 19/7 Iunie 1861. Cuvântarea aceasta este o cuvântare clasică parlamentară cu o rară fineță și tact politic. Ea este și un quasi-răspuns la o altă cuvântare a episcopului r. cat. de atunci din Transilvania, Ludovic Haynald.

„Escel. Sa, Epul rom. cat. al Ardealului recunoaște”, dicea Gojdu în acea memorabilă cuvântare, „că în Ardeal națiunea română numeră 1,300,000 capete. Eu știu de 1,353,000 și că prin urmare face $\frac{2}{3}$ părți a întregii populațiuni. Recunoaște, că acest popor intensiv și estensiv se sporesce, ba dice, că pentru națiunea sâsască, pe care el de altminteră o încarcă cu tot felul de lauri, pe acea națiune adecă, care i place a se numi pe sine provida et circumspecta natio — ați, mâne o absoarbe.

„Dacă aceasta e așa, despre ce eu nu mă indoiesc, ce păcat mare a avut legislațiunea Ardealului, ca pe astfel de națiune cu putere de viață, pe un popor, care între cele mai grele împregiurări a dat dovezi de atâta putere de viață, l'a condamnat la sclavie de 400 ani! Unde ar fi ajuns până acum Ardealul, această Spartă mică, dacă ar fi avut atâți civili liberi câți heloți a avut!”

Gojdu combate energic și resolut greșelile care s'au făcut față cu Români, ignorându-se la 1848 un milion trei sute cincideci și trei mii suflete în favorul la 600,000 (magiari, secui și sași). Eară ce se atinge de adunarea Românilor dela Blaj dice: „... nice eu nu țin că conclusele au putere legală, inse au totuși o însemnătate morală foarte mare, căci unde se adună 20—30,000 de oameni, după Haynald, își manifestează pretensiunile cu o voce ponderoasă, îi serbează aniversarea în tot anul și hotărăsc ca și în viitoriu să o serbeze, un astfel de congres al ignora așa ușurel nu se poate!”

„... Vietuim în astfel de timpuri, când mărimea unei țări nu constă în estinderea ei geografică, ci în câștigarea inimilor. Unirea sufletească și intelectuală a popoarelor e acea putere, dinaintea căreia se pleacă tronurile cele ce exercitau o putere nemărginită.”

Cu un aer profetic și amestecat de oare-care elegie, constată Gojdu, că Magiarii și Români sunt chemați de providență la o alianță eternă; „la o altă le așteaptă un viitor glorios; stând una contra celeilalte trebuie să peară amândouă.”

„Ambele națiuni sunt singure pe astă lume, fără consăngei. Mai în număr egal soartea le-a aședat una lângă

alta. Aplecările le sânt asemenea, pe amândouă le încungiuă un element absorbitor, panslavismul, una nici când nu poate deveni periculoasă pentru cealaltă. Destinul le chiamă pe aceste două națiuni la alianță eternă!”

Gojdu a salvat în casa de sus onoarea națiunii sale, durere, că Magiarii în loc de a recunoaște greșelele lor s'au indignat pe orator în cât un corespondent de pe atunci scrie, că prin cafenelele din Budapesta se auzia adese-ori cuvintele: „Ezt nem vártuk volna Gojdu-t.” (Aceasta nu am fi așteptat dela Gojdu).

De isbutit n'au isbutit Români ungureni cu nimica. Ei cădură cu toate amendamentele lor; isbutiră a salva onoarea națională.

Terenul lor de activitate se închide prin disolvarea dietei și prin intrarea Ungariei în rezistența pasivă.

Revista politică.

Domnul Nicolae Străvoiu deputat dietal în Budapesta să adresează către „Gazeta Transilvaniei” cu o scrisoare, în carea dă „unele deslușiri” despre procederea d-sale. Aceste „deslușiri” culminează în convingerea, că interesele Românilor sânt strâns legate de interesele Maghiarilor. Dl Străvoiu va năsi, a aduce în consonanță aceste interese și spre acest scop el a intrat în partida guvernamentală, fiindcă numai aci va ave „ocaziune destulă de a conveni cu bărbății, cari conduc astăzi destinele țerei.” Această scrisoare a d-lui Străvoiu este fără îndoială de importanță pentru atitudinea politică a Românilor în Ungaria. Importanța ei se reduce, nu la persoana d-lui Străvoiu, ci la poziția sa în partida activiștilor. Dl Străvoiu a figurat la conferența din Sibiu de raportor al părții activiștilor și astfel deslușirile sale date în epistola suspomenită s'ar pute privi în consonanță cu vederile partidei înseși. Tocmai fiindcă dăm scrisoarei oare-care importanță ne mulțămim la acest loc a înregistra faptul așa cum ni se prezintă, și ne rezervăm dreptul, a ne exprima cu altă ocaziune părerea noastră hotărâtă.

Sub presidența împăratului s'a ținut în 5 Ianuarie un consiliu de miniștri, în care s'a desbătut administrația Bosniei și Erțegovinei și proiectele de legi, ce se vor așterne în aceasta privință delegațiunilor, ce se vor convoca la începutul lui Februarie.

Conferența militară din Viena își continuă activitatea sa. „Neue freie Presse” pretinde a ști, că în aceasta conferență s'ar fi hotărât trimiterea trupelor noastre către Salonice. Foile oficiale desmințesc aceasta știre.

Camerile austriace din Viena să ocupă cu desbateră despre tractatul dela Berlin. Majoritatea comisiunii a propus prin raportorul ei Suess încuviințarea simplă a acestui tractat, precând minoritatea prin Dl. Herbst a propus încuviințarea combinată cu un vot de neîncredere către guvern. Desbateră, purtată de frunții diferitelor partide și fracțiuni, este bogată în espresii caracterice pentru poziția fatală a monarhiei. Deputatul Walterskirchen a dis între altele, că el nu este un amic al absolutismului, dar totuși l'ar vedea mai bucuros decât pe aceasta comedie de pseudo-constituție. Deputatul Fux accentuează, că Austria este numai o unealtă a politicii maghiare. — Contele Andrassy privește cu liniște la desbateră această, căci în urma urmelor tractatului dela Berlin se va încuviința — fi va cu sau fără vot de neîncredere nu l'impoartă.

Terminul, în care armata rusă va părăsi Rumelia se apropie și Bulgarii încep tot mai tare a striga în contra stăpânirii turcesce cei așteptă. Un apel, răspândit prin toată țara, dice: „Bulgari, acum ori nici odată este timpul, când puteți opri cu arma a mână nedreptatea crudelă, ce vi s'au făcut la Berlin. Până acum armata rusă se află încă în țara noastră — este voia ei a ne părăsi fără de a fi unit Bulgaria desfășiată. Armata rusă, să fiți convinși, va sista reintoarcerea ei, dacă va vedea că noi ne ridicăm cu toții în contra Turciei. Principele Donducoff care a lucrat totdeauna pentru binele Bulgarilor, a promis mai deunăzi unui episcop de ai noștri, că prin puterea și voința Rusiei vom fi o singură țară, un singur popor. Așadară sus, Bulgari! Fie-care să se înarmeze și să se adune în jurul însemnatei noastre cause: unirea și independența Bulgariei. Noi trebuie să învingem sau să murim!” Aceasta atitudine a Bulgarilor causează multă îngrijire la Constantinopole. Din partea comisiunii rumelice s'a și luat în combinațiune în conștelegere cu Turcia eventualitatea unei ocupări mixte a Rumeliei după eșirea armatei ruse.

România și-a trimis reprezentanții sei pe la curțile din Franța, Olanda și Belgia pentru a mijloci recunoașterea independenței. La Paris jurnalistica este în favorul României; „Republique française” publică în Nr. din 16 Ian. n. un articol foarte măgulitoriu Românilor. Guvernul belgian a trimis reprezentantului seu la București o notă din carea se vede lămurit, că Belgia va recunoaște fără întârziere independența României și și va trimite un ministru plenipo-

tențiar la București. Olanda încă este dispusă a face de odată cu Belgia acest pas. D. Calimach Catargi, reprezentantul României la Paris a primit însărcinarea, de a merge la Brusella și la Haga spre a se pune în înțelegere cu guvernul belgian și cu cel olandes. Dom. C. A. Rosetti se află în aceeași misie în Paris.

Proiect de lege

pentru instrucțiunea obligatorie a limbii maghiare în scoalele populare.

De oarece este necesar, ca să se ofere ocaziunea fie cărui cetățean a învăța limba maghiară, ca limba statului, se fac următoarele dispoziții:

În preparandii de învățatori confesionale nemaghiare, în cari de altcum limba maghiară este deja introdusă ca obiect de instrucțiune obligatorie conform §§ 13 și 88 a art. de lege XXXVIII: 1868, ea se va instrua în viitoriu într'atâtea oare, ca fie-cărui candidat de învățatoriu să-i fie posibil să o vorbească și să o scrie în restimpul cursului întreg. — După trei ani (adecă a unui curs întreg), socotiți dela anul scolastic ce urmează după introducerea acestei legi — nime nu poate dobândi un diplom de învățatoriu, nici nu poate fi instituit de învățatoriu sau de învățatoriu auxiliar, dacă nu scie limba maghiară într'atât, încât să o poată propune în scoale populare. — Învățătorii, cari sânt deja în funcțiune, precum și acei, cari se vor promova în decursul celor trei ani, amintiți în § de mai sus, sânt deoblegați în restimp de 6 ani socotiți dela introducerea acestei legi a-și însuși limba maghiară așa, încât prin depunerea unui examen să poată dovedi capabilitatea sa de instrucțiune în limba maghiară. Ministrul de instrucțiune și de culte este imputernicit, a dispensa d-la acest obligament la cererea lor pe învățători, cari pe când aceasta lege va intra în vigoare, vor fi într'o vârstă preste 50 ani. — În scoli primare și în scoli populare superioare, în cari limba maghiară până acum n'a fost obiect obligatorie, la cari însă sânt aplicați învățători, ce sânt capabili pentru instrucțiunea ei, îndată după introducerea acestei legi limba maghiară va deveni obiect obligatorie. În deobște după 6 ani impliniți, socotiți dela introducerea acestei legi, limba maghiară se va introduce în toată țara la toate scolile primare și populare superioare ca obiect obligatorie de învățământ. — Dacă un învățatoriu, care este în stare a instrua în limba maghiară s'a instituit într'o scoală deja înaintea trece-rei terminului sus citat, atunci limba

Anița cea virtuoasă, sare din sanie și redică pe sus pe amorțitul diplăș, care abea își pute mișca picioarele.

În casă era lumină și cald.

Nonu, mai mult dus pe sūs de Anița, intră în casă și rămâne incremenit. Cum să nu rămână, căci el vede în această casă pe Păunaș. — „Bine ai venit, moș Nonu, demult nu te-am vădut și deu că me uscăm de dor după cânteca mea” dise Păunaș eșindu-i înainte.

Nonu privi spărios spre Păunaș, și vorba i se oprî în ceriul gurei.

„Ce stai pe gânduri, Nonule, nu vrei să me cunosci?” întrebă Păunaș după o scurtă tăcere.

Nonu însă tot nu se putea desbăta, el rămase mut privind cu spaimă la Păunaș.

„Da ce-i cu tine, Nonule? mai dise Păunaș, vâzînd că oaspele său rămâne mut.

Nonu se pipăie mai întâiu, ca să se încredințeze că oare nu visează cumva, apoi încredințându-se, că nu e vis, dă cu piciorul în pământ ca oia, când vede un câne, și făcându-și cruce dice: „facum sfânta cruce, periti dina-

intea mea, nu v' bateți joc de bătrânețele mele!”

— „Nonule frate” dise Păunaș aședându-și căciula pe o ureche, cu acel glas blând și doios, care fărmece de atâtea ori inima lui Nonu.

Nonu tresare și privește neîncrezător spre Păunaș.

„Așa dară și tu ai cređut, că eu am murit în furci? Uită-te bine la mine, că eu sum „Păunașul teu!” Și dîcînd aceasta îl bătî pe umăr după cum avea datina, când era în voe bună.

Nonu își întinde mâinile spre Păunaș, îl prinde și l' stringe de mâni, îl pipăie pe la grumađi, pe la gură, pe la ochi, apoi începe a sări prin casă ca un ied sburdalnic, de își venea să cređi, că a innebunit. Amorțea fugise din picioarele cele bătrâne ale Nonului. El era întinerit. După ce sări și jucă ca un eșit din minte, de odată se opresce, își apucă dipla și cântă cântarea lui Păunaș cu așa dor și cu așa foc, încât și icoanele de pe părăși și vasele de pe vatră încă par că se însuflețeau. Dipla lui părea că e fărmeceată, însuși el era încântat de bo-

găția armoniei ce eșia din strunele ei. Păunaș sta la o parte inlemnit și nu se putea mira din destul de măestria bătrânului Nonu, pe care nu-l auzise niciodată cântând așa de frumos.

După un restimp de cântare, Nonu iar începe a juca și apoi iar cântă, fără să dîcă legănăt cuvînt. — Într'un târziu Nonu se opresce din cântec, și ca și cum s'ar trezi dintr'un somn greu, privește cu îngrijire în giurul seu, apoi merge la Păunaș îl prinde cu putere de mână și strigă ca nebun: „Spune-mi drept tu ești Păunașul meu sau ba?”

— „Eu sum, Nonule, eu, prietinel tu, eu fratele tu, cu care ai petrecut tu atâtea zile bune.”

— „D'apoi cum se face de nu ești spânzurat, de unde ai venit aci?”

— „Lucru firesc, Nonule frate. Pe mine nu m'a spânzurat nime. Io sūm în casa mea.”

— „Așa dară nu te-au spânzurat.” D'apoi cum se poate că toată lumea spune, că te-au spânzurat pentru fapte rele, c'ai fi omorît oameni?”

— „Ascultă, Nonule frate! Au spânzurat pe un tâlhariu, care îmi ne-

cinstise numele. El își dăduse numele Păunaș, și cu acest nume făcea cele mai mari rele. A avut noroc, că l'au spânzurat, că tot îl omoriam eu, pentru că nu puteam suferi batjocură ca asta pe numele meu. El ar fi fost al doilea om omorît de mâna mea.

— „Vai de mine!” dise Nonu cu spaimă, „așa dară și tu ai omorît?”

„Am omorît, frate pe un om, pentru care îmi pare rău din tot sufletul. Mi-aș da tot ce am, ca să l' pot face iară viu, că mă muncesce coala la inimă, de n'am pace și noapte. — El a fost de vină, că el a vrut să me răpue!”

„Ce? să te răpue, cine?”

„Vasile al Suciului de lângă voi, se innebunise după Anița. Și fiind că scia, că Anița me iubesce pe mine, mi-a eșit în cale pe punte și a vrut să me ucidă. Eu fiind mai tare decât el, i-am smuls toporul din mâni și l'am împins în riu, unde s'a inecat. De atunci am pribegit câtăva vreme apoi m'am întors într'un târziu și m'am însurat cu Anița!”

(Va urma).

maghiară are se devină de loc obiect obligatoric de învățământ. — Ministrul de culte și de instrucție are dreptul, să hotărească în conțelegere cu ministrul de interne: în care comitate sau în cari părți ale acestora instrucția obligatorie a limbei maghiare are să fie introdusă treptat deja înaintea termenului fixat. Esecutarea hotărârilor și dispozițiilor transitorice, ce sînt cuprinse în punctele premergătoare, se va controla de ministrul de culte și de instrucție prin inspectorii școlari și prin celelalte organe, ce sînt numite în art. de lege despre oficiile scoalelor populare (art. de lege XXIII: 1876, § 3). —

Cu esecutarea acestei legi sînt însărcinați ministrul pentru cult și instrucție și ministrul de interne.

„Steaua României“ din Iași, organul liberalilor moderați de acolo, publică, după „la République française“, următorul articol:

Alianța Catholicismului cu Socialismul.

Într'un recent articol, am denunțat complicitatea ce există în Italia între socialism și clericalism. Am arătat cum această alianță, plină de pericole pentru un guvern amic, nu era un lucru nou în istoria modernă; cum marii căpitani ai ligei ar recunoască pe vrednicii lor moștenitori în acei șefi ai lui Gesu, cari merg într'o înțelegere misterioasă cu adepții internaționali. Strigătele de mânie prin cari presa clericală a primit acel articol erau cu totul de prisos de a ne spune că, arătînd această alianță, loveam pe atât de drept, pe cât și de tare. De aceea nu ne vom opri în demonstrațiunea începută. Ceea ce voim să stabilim astăzi este natura câmpului de bătăie în care s'a început lupta în această societate italiană, care este una din fiicele revoluțiunii franceze și căreia oamenii negrii sau roșii, pentru cauze deosebite i au declarat un războiu sîlbatec.

Mai întăiu se pune această întrebare: Pentru care cuvinte diua, în care sfântul părinte s'a hotărît de a lupta contra casei de Italia cu arme nouă, pentru cari cuvinte Gesu e ales pentru a da bătălia pe tărîmul social? Aceste cuvinte sînt multiple. Întăiu este, că biserica încercase o învingere completă pe terenul politic, care fusese de mai bine de 20 de ani terenul său de predilecțiune: învingere în Germania, învingere în Italia, învingere în Franța, învingere în Belgia. Pretutîndenea, și sub loviturile diferiților adversari (ceea ce adăogă încă la gravitatea învingerei), unii oameni de progres și de liberă cugetare, ca șefii partidelor democratice și liberale din Franța, Italia și Belgia, alții ca în Germania, păzitori geloși ai autorității suverane a unui singur, partidul clerical a fost învins. Astfel, bătută pe terenul politic, ce putea face biserica? Să renunțe la luptă nu este în temperamentul seu. Ea se hotărî imediat a schimba frontul cu decsteritatea care nu este puțin de însemnat, de a se sprijini contra dușmanilor săi pe același pericol social de care obicnuise de a i face responsabili. Această mișcare de întoarcere nu era fără pericol. Dar cine nu rischează nimic nu câștigă nimic. Mișcarea esecutată mai întăiu în Germania, cu o îndrăsneală rară. Am reamintit care fu în parlamentul prusian, alianța centrului ultra-montan și a socialiștilor. Cât pentru Hoedel și Nobiling, voim a'i considera ca pe nisce nebuni fără complici. Se scie însă, că descărcăturile de pușcă ale acestor doi oameni avură de consecință imediată acele faimoase legi excepționale al căror corolar a fost triumful nemăsurat al partidului clerical: îngroparea în umbră de cătră cancelaria acelei faimoase declarațiuni, că el nu se va duce nici-odată la Canossa, adică reînceperea negocierilor dintre Berlin și Vatican.

Jesuții, în locul nostru, înveștiți din Lettres provinciales, ar invoca numai decât maxima juridică: Is fecit cui profuit. Acela este făptuitorul care a tras folos din faptă. Cât pentru noi, ne vom mărgini a constata în folosul cărui partid

au fost aceste atentate, și în această serie de studii nu voim să considerăm pe Hoedel și Nobiling întocmai ca și pe Passananti și pe Moncasi, decât nisce miserabili smintîți.

După Germania, Italia, precum după Italia va trebui să fie Belgia, jurnalul catolicesc din Bruxeles La Cloche (Clopotul) a avut ingrijirea de a o preface în aceste linii pe cari nu le vom uita: „Trebuie oare numai decât în Belgia o lovitură de pumnal sau de pistol pentru a face să se deschidă ochii regelui? „În Italia, lovitură de pumnal a unui bucătar beat de misticism a avut această întâia urmare căderea unui ministru, care se arăta poate coleg prea cavaleresc, și nu în destul om politic. Nu sperăm mai puțin că acest pumnal așa de fericit înlăturat va fi deschis ochii regelui Humbert, nu cumva ar voi societatea iezuitică asupra pericolilor libertății, dar asupra profitului criminal ce trage din criza industrială prin care străbate Italia, partidul fără patrie¹⁾, acest mare inspirator al partidului fără nume²⁾.

Nu trebuie ca oamenii de stat ai Italiei să și o ascundă: este poate țara lor care din toate a fost cea mai crud atinsă de marea criză industrială prin care străbate Europa de mai mulți ani. Suferințele clasei lucrătoare sînt foarte mari. Ceea ce este mizeria la Neapoli a spus-o într'o carte teribilă „Napoli a ochio nudo“, eminentul scriitor (Neri Tanfucio), care se ascunde sub pseudonimul Renato Fucini: și nu este nici decum mirare, că din acele baze olini (bordee), din acele mahalale devote și lugubre un Pasananti să fi eșit într'o di înarmat contra fiului lui Victor Emanuel. Nu este mai puțin de plîns lipsa ce domnesce în centrul și nordul peninsulei, în acele provincii ale Toscaniei sau a Lombardiei, a căror nume nu reamintesc de cât ideii zimbitoare, și unde chraha infamă, mămăliga de popuși, a răspîndit peste tot locul această grozavă boală „pellagra“³⁾ Pellagra, dice Littré, este o boală generală, manifestându-se mai întăiu prin simptome prin părțile pielei, urmate de alterațiuni grave a membranei mucoase, a canalului digestiv și a funcțiunilor sale; apoi turburări a sistemului nervos central, care se finesce prin moarte. Cunoașcem îndestul știința și dibăcia oamenilor societății ezuitice pentru a nu ne îndoi ce folose a tras din aceste turburări a sistemului nervos central. Nu mai departe decât ieri ni se comunică un document din cele mai interesante, o scrisoare adresată senatorului La raceo de cătră d. marchiz Pepoli, acela care fu în 1848 membru în comitetul de salutare publică în Bologna, și a cărui studii financiare a atras adesea atențiunea publicului. Nu vom examina leacurile ce propune d. Pepoli, din cari unul, desființarea legii oeritului, s'a ecpus parlamentului italian; nu voim a reține din această serie de cât tristul tablou a suferințelor ce bîntuie peninsula, și această concluziune: că guvernul trebuie să se ocupe fără întârziere și cu activitate de cele mai bune remedii de adus acestei suferințe, căci de unde nu, războiul civil va fi neevitabil. Ceea ce noi vom traduce astfel: pentru că în Italia se găsesec miserabili desbrăcați de ori ce sentiment uman și patriot pentru a se face esplotatori nerușinați ai acestei crize industriale pentru a se servi contra societății și contra guvernului regal, de acești mii de oameni flămânzi și bolnavi, ignoranți, corupți din copilărie prin înveștiura superstițiunii celei mai nenorocite, predispuși firesce viziunilor fanatice, salutînd ieri pe un profet în persoana unui nebul Lazaretti, copil de a lăsa a fi antrenat mâne în aventuri fără nume pe urma moștenitorilor acestor călugări, cari erau capii Iacobinilor a acelor capușini, cari, contra regilor legitimi Henric al III-lea și Henric al IV-lea, propoveduiau alianța cu străinii și comunis-

¹⁾ Clericalismul.

²⁾ Monarhisiștii din Franța.

³⁾ Ce să dicem oare de săteanul român, a cărui hrană este încă și mai miserabilă decât a Italianului. Borș cu urdială, mămăligă adesea de popuși stricați sau de orz, rare-ori puțin pesce sîrat și ceva verdețuri este chraha destinată ai repara puterile ce consumă într'o muncă continuă. Și apoi ne mai mirăm de starea de decadență în care se află (N. R.)

mul cel mai sfruntat pe toate piețele Parisului

O voce elocuentă a dis'o pentru Franța, și ar fi putut-o dice pentru lumea întreagă: „Clericalismul este dușmanul.“ În Italia, instrumentul clericalismului este esplotarea suferințelor claselor lucrătoare prin internaționala neagră, complice și aliată cu internaționala roșie în opera sa de destrucțiune.

Corespondențe particulare

ale „Telegrafului Român.“

Săliste în Decemvre 1878. (Cololecte pentru rănîți). Apelul inițiat din partea Ilustrității sale dlui comite suprem al comitatului și comes al națiunii săseseci Friderich Waechter privitoriu la ajutorirea celor rănîți în Bosnia și Erțegovina precum și la ajutorirea familiilor acelor bravi ostași cari a cădut pe câmpul de onoare, a pătruns inimile locuitorilor din marginea noastră întru atăta, încât fiecare poporean aușind de culegeroa de ajutoare a alergat dela sêrac până la cel mai avut spre a aduce obolul seu întru ușurarea vieții familiilor acelor bravi soldați, cari pentru patrie și vîrsă lăngele lor în Bosnia și Erțegovina. —

Anume comuna noastră Săliste în specie și-a ținut de datorință sântă a alerga și ea cu ajutoare în bani, haine, pânză și victuale întru ajungerea scopului umanitaru. — În cea mai mare parte a comunei noastre culegerea de ajutoare o a condus dl pretor „Ilariu Muciu în persoană, îndemnând cu cuvîntul pe locuitorii la contribuire, pe lângă espresa asigurare, că listele contribuenților se vor publica cu ajutoarele dimpreună până la cel mai mic filer contribuit. —

Nu poate trage nime la îndoială sinceritatea în administrarea contribuțiilor la locul destinat, departe fie dela noi cea mai mică schinteia de umbră de neîncredere în direcțiunea aceasta. —

Precum am aușit însă dela persoane de creșmînt, în jurnalul german din Sibiu „H. Ztg“ s'ar fi publicat o parte a contribuenților dară unii cu nume schimosite, alții însă lăsați cu totul afară, un lucru ce față de promisiunea cea precisă dată contribuenților și față de viul interes manifestat din partene cu atăta zel în această afacere filantropică, nu poate satisface pre contribuenți, dară abună samă nici pre conducătorii culegerii de atare ajutoare filantropice. Pentru aceea din motivele ventilate ne vedem necesitați, a ne adresa cătră dl pretor, care precum aușim voescă a da socoteala publică în casina noastră despre toate colectele făcute, să binevoiască a se abate dela acest propus, aci cea mai mare parte din contribuenți nu sînt membrii la casina noastră și nu pot asculta raportul d-lui și se aibă bunătate a publica din fir în pîr raportul precum și listele cu numele tuturor contribuenților sălisteni, ce a concurs cu mare zel întru interesul ajutoririi bravilor oșteni din Bosnia și Erțegovina, precum și a familiilor și respective a orfanilor lor. —

Mai mulți contribuenți.

Varietăți.

* (Agrațiare). Maj. Sa Împăratul și Regele a agrătiat 202 robi, cari se aflau în prinsorile din Austro Ungaria.

* (Prin soarte) a eșit ca jurați în afaceri de presă la tribunalul reg. ung din Sibiu între toți jurații pe anul 1879 numai 6 Români și adică:

Nicolae Imbăruș, econom; Dr. Demetriu Răcuciu, avocat; Vasile Petri profesor în pensiune; Ioan Crețu, vice-notar, Dr. Aurel Brote, director la Transilvania și dl Ioan de Preda, avocat.

* (Casina din Sibiu) arangiază Sămbătă în 25 Ianuarie n. și Sămbătă în 15 Februarie n. în sala dela „Împăratul Romanilor“ o petrecere cu joc și Vineri în 21 Februarie n. un bal mascat; modalitățile despre balul mascat se vor publica mai târziu.

Pentru cele două petreceri cu joc să se afle bilete pentru loge cu prețurile obicnuite la servitoriul casinei.

Totodată se publică, că Duminecă în 26 Ianuarie n. după ameași la 4 oare se va ține în localitățile casinei adunarea generală ordinară, a cărei obiect va fi și alegerea nouilor membri și membri suplenți ai comitetului; membri comitetului și suplenții lor eșiți se pot realege.

Comitetul.

* (La Bosnia)! Regimentul de infanterie Nr. 31., care este compus în cea mai mare parte din Români, va schimba precum ne spune „N. W. Tgbl.“ locul de garnisoană Sibiu, cu — Seraievo.

* (În memoria doamnei Ecaterina Mocioni). Stipendistii familiei Mocioniane vor arangia la 25 Ianuarie n. a. c. în „Hotel Național“ din Budapesta o „ședință publică“ cu următoarea programă: 1. „Cuvînt ocașional“ rostit de Traian Barzu, tehnic. 2. „Bibliografia ilustrei doamne Ecaterina Mocioni de Foen“ compusă de George Crenicean, medicinist. 3. „La moartea Ecaterinei Mocioni“ poesie de I. Vulcan, declamată de Alexandru Mihailoviciu, tehnic. 4. „Posițiunea socială a femeilor“ disertațiune de T. Barzu. 5. „Cântul gîntei latine“ intonat de corul societății „Petru Maior“ și acompaniat de piano.

* (Advocat nou). Dl Dem. Selăgianu și-a deschis de la 10 Ianuarie a. c. cancelaria sa advocațională în Vinga și oferează, precum se poate vedea în partea anunțiilor a diariului nostru, serviul advocațional în toate afacerile de natură juridică, anume: cauze procesuale civile, urbariale, criminale etc. Îi urăm mult succes!

* (Camera advocațională) din Alba-Iulia publică primirea d-lui Franțisc Hossu ca avocat în lista advocaților. —

* (O artistă română). D-șoara Theodorini, o jună română din România, s'a produs înaintea publicului italian din Turin în arta musicală și a secerat dela frații Italiani încântați de musica artistei române, laurii cei mai frumoși.

Faptul acesta constatat de toate jurnalele din Turin ne înbucură foarte tare și urăm D-șoarei Theodorini succesi si mai bune în arta sublimă spre vađa D-sale și pentru ridicarea onoarei națiunii române!

* (Un nou diar literar). „Bucegiul“ un bogat diar literar în opt pagine mari și ilustrat cu multă eleganță, a început să apară ađi la București. De vîndare la chioscuri și principalii debitanți de tutunuri, cu 25 bani esemplarul.

* (Denumiri) D. profesor Basiliu Boerescu, se numesce pentru un nou period de trei ani, în postul de decan al facultății de drept din Bucuresci.

D. profesor A. Treb. Laurian, se numesce asemenea pentru un nou period de trei ani, în postul de decan al facultății de litere și filosofie din Bucuresci.

D. profesor Alece Marin se numesce decan al facultății de științe din Bucuresci, pentru același period de trei ani. „Pr.“

(Suirea tacselor telegrafice). Amendoa ministriile de comertiu, din Viena si Pesta s'au unit in privinta depeșelor ca pentru fiecare telegrama fara deosebire de numarul cuvintelor sa solveasca o tacsă fundamentală de 24 cr. și pentru fie-eare cuvânt încă 2 cr. v. a. — Să va face așa dar cât de curând un tarif nou pentru tacele telegrafice, după care să vor solvi:

Table with 2 columns: number of words, cost in crowns. 5 words: 34 cr., 10 words: 44 cr., 13 words: 50 cr., 18 words: 60 cr., 20 words: 64 cr., 50 words: 1 fl. 24 cr., 100 words: 2 fl. 24 cr.

Pentru depeșele mai mari să plătesce așa dară o tacsă mai mică, pe când pentru cele mai mici o tacsă mai mare. —

(Maghiarisare de nume). In anii 1867 până 1878 și-au maghiarisat numele 2162 familii de naționalitate nemaghiară. Prin urmare națiunea maghiară s'a înmulțit în cesti din urmă 11 ani cel puțin cu 8000 de renegați.

(Emigrarea din Austro-Ungaria) în România e foarte mare. La București s'au dus din anul 1873 încoace mai mult de 3076 persoane de secul femeesc. Populația Bucureștilor a crescut de 20 ani încoace prin născeri numai cu 2620 suflete, precând prin emigrările foarte dese și mari cu 16,800 de indiviți. Pe an s'au împământenit așa dară 840 de oameni străini în București.

(Viscol). Diarele ce au sosit din București ne arată, că țiile e trecute a domnit acolo un viscol și o furtună atât de mare, încât a intrerupt linia telegrafică, căile ferate și a împedecat chiar comunicația prin stratele capitale, care erau acoperite de zăpadă foarte mare. Furtuna a descoperit mai multe case, între cari și o parte din scoala militară și din teatrul cel mare.

(Brăteanu în frac la balul de curte din Viena). Dl Brătianu, ministru president al României, care petrecu de curând în Viena fără a avea vr'o comunicație oficială, înțelegând, că are să se țină un bal de curte și a exprimat dorința de a lua parte la acest bal. — Alegatețul românesc făcând aceasta dorință cunoscută, la locurile compente, invitarea dlui ministru-president Brătianu a urmat — se înțelege de sine — numai decăt.

La acest bal dl Brătianu trebuia însă să se prezinte în uniforma lui de ministru-president și fiind că d-sa nu calculase a avea vr'o comunicație oficială în Viena, a venit fără uniformă.

Acum n'a avut în cătrău, decăt a se presenta în frac, ce a și făcut după ce mai întâiu a primit autorizarea mai înaltă.

(Ciuma în Rusia). Diarele străine aduc scirea telegrafică, că în Rusia si anume în guvernământul Astrahan (150 mile geografice departe de România) a izbucnit ciuma de oameni, introdusă acolo de cazacii, ce se reintorc din Turcia. Aceasta scire e foarte gravă și de aceea ne grăbim a deștepta pe guvernul nostru să iee precauțiunile cele mai severe în ceea ce privesce comunicația cu Rusia. Sântem de avis a se stabili imediat carantine la hotarul nostru atât despre Rusia cât și despre Turcia. Ar fi bine, ca să se oprimească și trecerea trupelor ruse prin România, atât celor ce merg din Rusia în Bulgaria, cât și celor ce se intorc din Bulgaria, căci după aceea telegrama ciuma din Astrahan a fost introdusă acolo din Turcia. Să ne ferim dar atât de Rusia, cât și de Turcia. Deși tractatul de Berlin prevede libertatea trecerei trupelor ruse

pe teritoriul României tototuși cabinetele europene vor consimți, ca România să nu îndeplinească această stipulație, spre a o feri de ciumă.

(Defraudare). Cancelariul consistoriului metropolitan greco-catholic din Lemberg, Pater Javorowski a defraudat din banii fondului metropolitan incredințat lui spre administrare o sumă considerabilă.

După ce s'a predat el însuși judecătoriei criminale a fașonat procurorului de stat culpa lui, în urma căreia s'a și băgat în carcer preventiv.

Sciri ultime.

(După „S. d. T. B.”)

Berlin, 20 Ianuarie n. (Cor. Bir.) După „Norddeutsche Allg. Ztg.” a delegat cancelariul imperial pre consilierul regimului Finkelnburg la Viena spre a se înțelege cu oficiurile sanitare austriace asupra măsurilor stricte, cari să se iee contra înaintării ciumei.

Versailles, 20 Ianuarie n. (Cor. Bir.) În camera ministrul Dufaure provocându-se și la partea lui la înființarea republicei a țiș, că va purcede contra amplotaiților mai strict până se și ignora servițiile făcute. — Radicali offendează cabinetul și propun simplu ordinea țiilei. — Ferry propune ordinea de ții motivată, pe carea o primește regimul. — După rieptarea ordinei de ții simple se primește ceea a lui Ferry cu 223 contra 121 voturi.

Bibliografie.

Damé Frideric Arta în timpul resbelului. Schițe pentru schițe. București 1878. Prețul 1 leu nou.

Păun Dimitrie D., Curs de stenografie. București 1878. Prețul 2 lei 50 bani.

Damé Frideric, Visul Dochiei. Poemă dramatică, cu traducerea în versuri române de D. O. și I. S. București 1878.

Heliade-Rădulescu I., Brutu. Tragedie în 5 acte. București 1878. Prețul 1 leu nou.

Grimm Paul, Misteriele din palatul țarilor (sub împăratul Nicolae I, tatăl țarului de astăzi Alecsandru II). Traducere de Iuliu I. Roșca. București 1878.

Florescu C, Limba florilor de amor și amieție. Sibiu 1878.

Calendaru pe anul ordinariu 1879. Redigeat de Miron M. Calinescu, secretariul societăți pentru cultura și literatura română în Bucovina. Anul al VI Cernăuți. Prețul 60 cr. v. a.

Convorbiri literare. Anul XII — Nr. 10 1 Ianuarie 1879.

Sumariu: Epoca Fanariților, documente istorice adunate de Eudocsie Hurmuzachi, de I. Slavici (urmare). — Epistola III, cătră N. Gane, de Iacob Negruzzi. — Bocetele populare la Români studiu de Th. T. Burada — Lăpușeanu-Vodă, tragedie în cinci acte de S. Bodnărescu. (urmare). — Scrisori ale lui Iliade Rădulescu cătră Costachi Negruzzi. — Poezii de Victor Hugo și Béranger trad. de P. V. Grigoriu. — Bibliografie — Correspondență.

Bursa de Viena

din 20 Ianuarie n. 1879.

Table with 2 columns: instrument, price. Acțiuni de credit: 220 90; London: 116 80; Argint: 100; Galbin: 5 53; Napoleon d'aur (poli): 9 33; Valuta nouă imperială germană: 59 65.

Economic.

Sibiu, 17 Ianuarie n. Pro hectolitru: Grâu fl. 5.30-6.10; Grâu sęcăreș fl. 4.40-5.-; Sęcărară fl. 3.60-4.-; Orz fl. 4.-; Ovăs fl. 1.70-2.10. Cucuruz fl. 2.90-3.30; Mălaiu fl. 4-4.50; Cartofi fl. 1.50-2; S emență decănepă fl. 5-5.50; Măzere fl. 5-5.50; Linte fl. 10.-11; Fasole fl. 5-5.50; pro 50 chilo: Făină de păne fl. 5.-; Slânina fl. 30-35; Unsoare de porc fl. 23.-25; Sęcăru brut pro 50 chilo fl. 15-16; Sęcăru de luminări fl. 23-24; Luminări de sęcăru 50 chilo fl. 27.50-28; Săpun fl. 20.50-21; Fân 50 chilo fl. 0.90-1.0; Căneapă pro 50 chilo fl. 32-34; Lemne virtose de foc pro metru cubic fl. 3.20 Spirit pro grad 50-55 cr.; pro chilo: carne de

vită 33-44 cr.; Carne de vițel 32-45 cr.; carne de porc 35-40 cr.; carne de berbec 24-26 cr.; o a ue 10 de 25 cr.

Brașov, 13 Ianuarie n. Pro hectolitru: Grâu fl. 6.40-7.-; Grâu sęcăreș fl. 4.50; Sęcărară fl. 3.80-4.10; Orz fl. 3.80-4.20; Ovăs fl. 2.10-2.20; Cucuruz fl. 3.20; Mălaiu fl. 5.30; Măzere fl. 5.10; Linte fl. 10.-; Fasole fl. 4.-. S emență de cânepă fl. 5.50-6.-; Cartofi fl. 1.80; pro chilo: carne de vițel 40 cr.; carne de porc 44 cr.; carne de oaie 24 cr.; Sęcăru pe bovine pro aspect fl. 32; (pro 100 chilo: topit 48 fl.)

Arad, 10 Ianuarie n. S emențurile de toamnă sânt până acum bune. Cu deosebire bine stă rapița. Rapița bănățană costă 9 fl. 50 până 10 fl. pro majă metrică.

Oradia-mare 11 Ianuarie n. Umblarea timpului e foarte schimbăcioasă. Acum e frig, acum vreme moale; acum zăpadă! Drumurile sânt de tot rele, încât mai nu există comunicație.

Cerealele din cauza aceasta nu se adne sau foarte puțin la țerg. Grăul n'are nici o căutare. Sęcăra se vinde cu fl. 5-5.50; cucuruz cu 4.40-4.50; Orz cu 5.20-5.50 cr pro majă metrică.

Sibiu, 13 Ianuarie n. (Tergul Sibiiului de iarnă) din anul acesta a fost preste tot foarte rău cercetat.

Abia se poate asemăna cu un țerg mijlociu de sęcțemână. Articuli nostri de comertiu fie ei de ori și ce natură, sânt în țara noastră foarte rău căutați. Ei nu trec nici la noi, dară apoi nici în străinătate nu se esportează.

Fatalitatea aceasta s'a constatat chiar acum cu țergul.

Cerealele, cu deosebire grânele, abia s'au potut cheltui cu prețurile de până acuma. Prețul sęcărilor a dat încăva înapoi.

Păstăioasele, calitate mai bună, au fost bine căutate, dar ce folos, dacă s'au aflat foarte puțin în țerg?

Profesiuniștii au avut țergul cel mai slab; ei nu putură vinde atâta din marfa lor, cât au neîncungiurat de lipsă pentru susținerea vieții.

Alte mărfuri încă nu s'au prea căutat, sau apoi cu prețuri miserabile. D. e. 100 chilo de in numai de jumătate curățit a costat 40-45 fl.; cânepa 32-34 fl.; lâna spălata 170-175 fl.; slânina proaspătă a fost bine reprezentată, n'au avut însă cumpărători. O sută chilo slânina proaspătă a costat 45-48 fl.; unsoarea de porc 42-44 fl.; untura 44-46 fl.; sęcăru de luminări 45-47 fl.; luminările de sęcăru 53-55 fl.; săpunul uscat 40-42 fl.; o păreche piei de bou nelucrate s'a vëndut cu 26-32 fl.; de vacă 16 fl. până 24 fl.; de capră 4-5 fl.; de oaie 3-4 fl.; de oaie tunsă 1-1.40 cr. v. a.

Tergul de vite a fost din cele mai bune. Vitele n'au fost nici din cele mai frumoase nici din cele mai scumpe; prețurile lor însă fură foarte favorabile și putem țice mari, pentru că numărul cumpărătorilor a fost reprezentat foarte bine. Cumpărătorii au fost în cea mai mare parte din Bănat și România.

S'au vëndut 1885 capete de vite cornute. O păreche de boi s'a vëndut cu câte 150, și 300-400 fl.; vacile cu câte 50, 60-90 fl. Cai s'au vëndut vre-o 340 capete și adecă o păreche cai de ham cu câte 100 fl., 200-300 fl. v. a.; cai singuratici cu câte 50 fl. 60-80 fl. v. a. — Cu deosebire s'au căutat caii tineri.

Din raportul acesta se poate dar vedé, cât de rău a fost țergul de astădată. Pe ți ce merge se pare, că chiar obiectele cele mai de lipsă pentru susținerea casei și vieții se reduc foarte tare nu numai în casele mai sęcrape, dar apoi și în casele cele mai bune.

Causa pare a fi lipsa de bani între oameni. — Apoi cum vor și fi, când mai nici unul din puținii articuli nostri de comertiu — după cum am amintit deja mai sus — nu se pot esporta în țeri străine și la noi n'au căutare. Dările multe și mari se suie din an în an. Apoi cum vom putea avé bani?

Cumcă articuli nostri n'au căutare, se poate vedé și din raportul nostru despre țergul sęcțemănal.

Estras din foia oficială „Budapesti Közlöny.”

Licitazioni: în 30 Ianuarie și 3 Mar. im. Idei Vidorovics măritată dna Simon Deutsch în Lucafalău (jud. cerc. Șomcuta-mare); în 31 Ianuarie și 3 Martie im. lui Ioan Piso în Pianul de jos (jud. Sebeș); în 24 Ian. imobil. lui Ioan Bolboca în Rodu (trib. Cluj); în 29 Febru-

rie și 19 Martie imob. lui Andreas Zimmermann în Șelimber; în 18 Febr. și 18 Martie imobil. rămasului după Petru Stanca în Sibiell (trib. Sibiu); în 20 Ianuarie și 20 Febr. imobil. lui Lazar Popescu în Ocolișul mare (trib. Deva); în 8 Aprilie și 8 Maiu (în locul terminelor prime fost fipsate pe 3 Febr. și 3 Martie) imob. lui Franz Gálffy în Sêmbetfalău (trib. Udvarhely); în 3 Februarie imobil. lui Lepadat Koczoy în Debăca (trib. Deva).

Îndreptare. În Nrul 2 al „Telegr. rom.” „Unde dai, și unde creapă“ pag. 7 colon. 3, la mijloc construcția „Înainte de toate să fie.” are să se cetească: Înainte de toate să fie bine înțeles, că Dl. „Blasianu“ în întrebarea 6 vine lui „Simionas“ în ajutoriu pentru apărarea gimnasiului din Blaj, calumniat de dl. „Blasianu“ în întrebarea 4. În întrebarea 4 țisese dl. „Blasianu“ că „Simionas“ în 8 ani petrecuți....

Posta Redacțiunei.

B. B. în B.: Articulul ar trebui prelucrat. I. G. în H. Adreseazăte cătră editorul Căilindariului. „De sub poalele munților apuseni”: Near păré mai bine, dacă ne ați împărățși lucruri de pe acolo. Alvinț: Serieri anonime nu se iau în considerare.

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de preot în comuna gr. or. rom. „Vucova“ (aproape de băiile „Buziasiu“) în protopopiatul Jebelului, diecesa Caransebeșului, se escrie concurs până în 15 Faur 1879 st. vechiu.

Emolumentele sânt:

- 1. Cortel în casa aflătoare pe locul parochial;
2. Folosința unei sesiuni parochiale (comasată la un loc) constătătoare din 33 1/2 jugere de pământ de frunte;
3. Birul a 15 ocha bucate (cucuruz sau grâu) și 20 cr. bani dela 100-105 case;
4. Stola obicinuită în comună și adecă: cununia și logodna 3 fl., estrasele familiare a 50 cr., cedula pentru cununie 1 fl. Înmormentările: de persoane mari 1 fl. 20 cr. și de cetirea fie-căruia stêlp 40. cr.

Doritorii de a ocupa acest post sânt poftiți a și trimite petițiunile lor instruate P. O. D. protopop al Jebelului în Jebel nesmintit până în termenul susamintit.

Vucova în 29 Decemvre 1878. 1-3 Comitetul parochial.

Nr. 213 2-3

CONCURS.

Pentru vacanta parochia de clasa III-a din Ruși cu filia Streiu se escrie de nou concurs cu termenul până la 27 Ianuarie 1879.

Emolumentele sânt:

- In parochia Ruși:
a) loc de casă și grădină și 4 jugere pământ arător;
b) dela 37 familii câte o ferdelă cucuruz în boambe și câte o ți de lucru;
c) stolele îndatinat.
In filia Streiu:
d) 12 jugere pământ arător fênaț și stolele îndatinat.

Doritorii de a concurge la această stațiune au a-și asterne petițiunile lor bine instruate în înțelesul statutului organic până la termenul sus amintit la subscrisul.

Hațeg, 30 Decemvre 1878. În conțelegere cu comitetul parochial, Ioan Raț m. p. protop.

[1] 1-1

Demetriu Selagianu, avocat,

și a deschis cancelaria în Vinga, strada principală Nr. 238.